

Las dos sillas reales: un oratori de Josep Cau

Xavier Daufi

Resumen. *Las dos sillas reales: un oratorio de Josep Cau*

El artículo presenta unos fragmentos del oratorio *Las dos sillas reales* de Josep Cau, compuesto en 1799. La obra tiene la particularidad de contener un clarinete en su plantilla orquestal. El hecho interesante radica en que en los fragmentos que interviene, es tratado como instrumento principal, ya sea como encargado de presentar material musical de importancia, ya sea concertando con la voz solista. Por otra parte, se trata, por ahora, de la obra fechada más antigua compuesta en Catalunya que requiere la intervención de un clarinete. El artículo, además de presentar la partitura completa de los dos fragmentos en los que aparece este instrumento, ofrece una breve noticia biográfica del autor, seguida de unas notas sobre el clarinete en Catalunya, para acabar con un breve análisis de los dos movimientos de *Las dos sillas reales* que solicitan la presencia del clarinete.

Résumé. *Las dos sillas reales: un oratorio de Josep Cau.*

L'article présente quelques fragments de l'oratorio *Las dos sillas reales* (Les deux chaises Royales) de Josep Cau, composé en 1799. L'œuvre présente une particularité: celle d'inclure une clarinette dans l'orchestre. Il est intéressant de remarquer que dans les fragments où elle intervient elle est traitée comme s'il s'agissait de l'instrument principal: en présentant le matériel musical important ou bien en concertant avec la voix soliste. Il s'agit à ce jour de l'œuvre la plus ancienne composée en Catalogne exigeant l'intervention d'une clarinette. L'article présente, outre la partition complète des deux fragments où apparaît cet instrument, une brève notice biographique de l'auteur suivie de notes sur la clarinette en Catalogne et se termine par une brève analyse des deux mouvements de *Las dos sillas reales* qui requièrent la présence de la clarinette.

Abstract. *Las dos sillas reales: an oratorio by Josep Cau*

This article presents fragments from the oratorio *Las dos sillas reales* (The Two Royal Chairs) by Josep Clau, composed in 1799. The work is curious in that it includes a clarinet in the range of instruments used. Of particular interest is that, in the sections in which the clarinet intervenes, it is used as the main instrument, whether that be to introduce important

musical material, or as a solo 'voice'. A further point of interest lies in the fact that the work is, to date, the oldest dated work composed in Catalonia requiring the participation of a clarinet. The article, in addition to providing the complete score for the two fragments in which the instrument appears, offers a brief biographical outline of the composer, followed by notes on the clarinet in Catalonia. It concludes with a short analysis of the two movements of *Las dos sillas reales* involving the clarinet.

Zusammenfassung. *Las dos sillas reales: ein Oratorium von Josep Cau.*

Im Artikel geht es um einige Fragmenten des 1799 komponierten Oratoriums *Las dos sillas reales* (Die zwei königlichen Stühle) von Josep Cau. Charakteristisch für dieses Werk ist die Klarinette in der Orchesterbesetzung. Das Interessante daran ist, dass die Klarinette in den Fragmenten, in denen sie zum Einsatz kommt, als Hauptinstrument beansprucht wird: entweder zur Einleitung von wichtigem musikalischen Material, oder in Harmonie mit der Solostimme. Andererseits, handelt es sich bis zum heutigen Tag um das erste datierte und in Katalonien komponierte Werk, dass das Auftreten einer Klarinette verlangt. Der Artikel bietet ausser der kompletten Partitur der beiden Fragmente, in denen dieses Instrument vorkommt, auch einen kurzen biografischen Bericht des Verfassers und einige Anmerkungen über die Klarinette in Katalonien, und schliesslich eine kurze Analyse der beiden Tempos der *Las dos sillas reales*, die den Einsatz der Klarinette verlangen.

Advertència prèvia

L'objecte d'aquest article és el de presentar un oratori que té la particularitat d'estar datat i de tenir en la seva plantilla orquestral un clarinet. L'obra, *Las dos sillas reales* de Josep Cau, sembla que va ser composta i interpretada per primer cop el 1799. Certament, aquest article no pretén demostrar que aquesta sigui la primera composició catalana en què intervingui un clarinet, ja que existeixen obres anteriors a la que ens ocupa en què es requereix aquest instrument. El fet interessant de *Las dos sillas reales* és que actualment es tracta de l'obra més antiga datada en què es demana la intervenció del clarinet. És aquesta particularitat la que ha fet que ens decidíssim per l'estudi d'aquesta composició de Josep Cau.

D'altra banda, l'article pretén ser només un exemple de com pot analitzar-se un oratori; tampoc no vol ser un model, ja que en fer un estudi detallat d'una composició d'aquestes proporcions hi ha molts elements que es poden tenir en compte i que en aquestes pàgines no s'han considerat. No es fa en aquest article un estudi exhaustiu de l'obra, ja que després d'un breu estudi general sobre *Las dos sillas reales* es passa a l'anàlisi dels dos únics moviments en què Josep Cau va demanar la presència del clarinet.

Introducció

Durant la meua actual tasca de transcripció i estudi d'oratoris catalans del segle XVIII s'ha esdevingut un fet força interessant pel que fa a l'organologia i a

l'evolució orquestral a casa nostra. Es tracta de la troballa d'un oratori en el qual, dins de la seva plantilla instrumental, apareix un clarinet. El fet no tindria més transcendència si no fos perquè aquesta obra ens ha arribat en forma de partitura (es tracta molt probablement d'un esborrany del propi compositor) i, a més, datada. El seu títol complet és *Drama u oratorio: Las dos sillas reales fabricadas por San Eloy*; el seu autor és Josep Cau, i la data que apareix al principi de l'obra es l'any 1799 (juntament amb la partitura hi ha el llibret manuscrit del text, en el qual consta la data de l'1 de desembre de 1799). Dels vint-i-un números de què es compon l'obra, el clarinet n'intervé en dos: en el vuit (andantino, per a tenor) i en el tretze (andante, per a cor).

Tot i que sabem l'existència d'algunes obres que demanen la presència del clarinet, i que molt versemblantment van ser compostes a les darreries del segle XVIII (i anteriors a la data de l'obra que ens ocupa), l'oratori de Josep Cau és ara com ara l'única composició que requereix aquest instrument i que està datada en el set-cents.

Davant d'una partitura datada pot resultar difícil en alguns casos de determinar si la data que se'ns dona és la de composició o la de còpia. En el cas que ens ocupa sembla força clar que es tracta de la data de composició. Un dels fets que avalen aquesta afirmació és que la partitura que conservem sigui molt probablement l'esborrany del propi compositor: en les repeticions, per exemple, la música es dona per sabuda i no es torna a escriure sencera; o, d'altra banda, observem que el text només està col·locat dins del compàs corresponent, sense estar separat per síl·labes.

Per altra part, sabem que l'any 1799 Josep Cau exercia de mestre de capella a l'església de Santa Maria del Mar de Barcelona. El llibret manuscrit que acompanya la partitura ens informa del fet que *Las dos sillas reales* va ser interpretat l'1 de desembre de 1799 a l'església del convent de la Mercè, i que els seus intèrprets van ser els membres de la capella de Santa Maria del Mar. Si la partitura dóna com a data el 1799, i sabem que l'obra va ser interpretada per la capella de Santa Maria del Mar, de la qual n'era aleshores mestre Josep Cau, no resulta gens aventurat afirmar que l'oratori va ser compost el 1799 i que va ser interpretat per primer cop l'1 de desembre d'aquest any, festa de sant Eloi, a l'església del convent de la Mercè de Barcelona, on habitualment el col·legi d'argenteros d'aquesta ciutat celebrava la festa del seu patró.

Aquesta mateixa data també ens la certifica, d'altra banda, el *Diario de Barcelona*:

Mañana Domingo, día 1, el Colegio de plateros celebra su anual Fiesta de su Patrón S. Aloy [*sic*], en el Convento del Real y Militar Orden de Nuestra Señora de la Merced: á las 10 habrá solemne Oficio y Sermón, que predicará el Rdo. Dr. Jayme Sort, Catedrático del Colegio Episcopal, y beneficiado de Santa Maria del Mar; y á las 4 de la tarde habrá Oratorio: á cuyas funciones asistirá la Capilla de Santa Maria del Mar¹.

1. *Diario de Barcelona*. Barcelona (dissabte 30 de novembre de 1799), p. 1.342.

Breu notícia biogràfica de Josep Cau

Pel que fa a l'autor de *Las dos sillas reales*, són molt poques les dades biogràfiques que en tenim. Francesc Baldelló, en el seu article sobre la música a la basílica de Santa Maria del Mar², només ens dóna la data de la mort i la de la presa de possessió del càrrec de mestre de capella a l'esmentada basílica, a més d'informar-nos que va compondre un gran nombre d'obres de música religiosa. Només se sap que va néixer a Barcelona al segle XVIII i que va morir el 7 de juny de 1812. El 9 d'octubre de 1792 va ser nomenat mestre de capella de Santa Maria del Mar i va conservar el càrrec fins a la seva mort. El seu antecessor va ser Pedro Antonio Monlleó. Dins del catàleg de Josep Cau, força ampli, existeixen diversos oratoris: Carreras i Bulbena³ en cita, a més del que ens ocupa, tres: *San Julián*, 1790; *San Miguel de los Santos*, 1791 i *Casta Susana*, 1799. A la Biblioteca de Catalunya és troba el llibret del segon d'aquests oratoris de Josep Cau, dedicat a sant Miquel, el títol del qual es *La oración de san Elias poderosa delante de Dios*. En aquest cas l'obra va ser encarregada per «[...] los mancebos, y aprendices del Gremio de Mercaderes de Lienzos, Paños y Sedas de la Ciudad de Barcelona [...]», i va ser interpretada a l'església dels pares de sant Gaietà el 31 de juliol de 1791.

Els orígens del clarinet i la seva generalització per Europa

No és certament aquest el lloc de fer una història detallada de l'origen del clarinet, però sí que hauríem de saber en quin moment l'instrument comença a fer-se corrent pels diferents països d'Europa. L'origen del clarinet cal buscar-lo a Nuremberg a la darrera dècada del segle XVII, en què Johann Christoph Denner va començar a treballar en el perfeccionament d'un instrument antic anomenat *chalumeau*⁴. Tanmateix, no trobarem el mot *clarinet* fins als primers anys del segle XVIII, en què aquest nou instrument ja tindrà una personalitat diferent de la de l'antic *chalumeau*, que d'altra banda anirà caient en desús. Caldrà esperar, això no obstant, fins a mitjan segle XVIII per començar a trobar aquest instrument en algunes composicions musicals, i fins als últims trenta o vint anys de la centúria per trobar-lo com a instrument més o menys fix dins de la plantilla de les orquestres alemanyes i d'algunes d'uropees.

Pel que fa a Catalunya, ja hem vist que la primera obra datada que requereix un clarinet és l'oratori de Josep Cau *Las dos sillas reales*, del 1799. Però no és aquesta l'única referència que d'aquest instrument tenim a casa nostra en el segle XVIII. El baró de Maldà ja en parla en el seu *Calaix de sastre* en dues

2. Francesc BALDELLO: «La música en la Basílica Parroquial de Santa María del Mar, de Barcelona. Notas históricas». *Anuario Musical*, vol. XVII, 1962. Barcelona: CSIC. Instituto Español de Musicología, p. 209-241.
3. José Rafael CARRERAS y BULBENA: «El oratorio musical. Desde su origen hasta nuestros días». Barcelona: L'Avenç, 1906, p. 144-145.
4. Per a més detalls, vegeu Adam CARSE: «The History of Orchestration», Nova York, Dover Publications, 1964, p. 173-180.

notícies dels anys 1797 i 1799. La primera és del divendres 18 d'agost: «[...] trobantse [els violinistes Juan Altarriba i Domingo Barrera] *diço* en la Butiga de Manuel Butellas Sastre, solentsi aturar algunas estones, per ser companys de Joaner, fill del sastre, sonador de Clarinet, he fet pujar a mon aposento als referits Juan Altarriba y Domingo Barrera [...]»⁵. La segona, potser més interessant, és del dimecres 4 de desembre: «En la Academia de musica de esta nit en Casa Comellas, ha lluhit sá habilitat en un concert de gran execució de Clarinet un, que se há dit Alemany, tocantlo de afició [...]»⁶.

L'oratori *Las dos sillas reales*

Anàlisi general de l'obra

Las dos sillas reales és un oratori dividit en tres parts i vint-i-un números. Els personatges que hi intervenen són quatre: Dagoberto (tiple), Clotario (alt), San Eloi (tenor) i Bobbon (baix). L'obra s'estructura de la manera següent:

Primera part

1. Allegro: TiATB. Oboès, *corni*, violins, baix.
2. Recitatiu: T. Acompanyament.
3. Aria. Allegro Andante: T. Oboès, *corni*, violins, baix.
4. Coples. Andante: TiATB. Flautes, *corni*, violins, baix.
5. Recitatiu: B. Acompanyament.
6. Aria. Andante Allegro: B. Oboès, *corni*, violins, baix.
7. Recitatiu: T. Acompanyament.
8. Andantino: T. Oboès, clarinet, *corni*, violins, baix.
9. Cor. Allegro: TiATB. Oboès, *corni*, violins, baix.

Segona part

10. Recitatiu: Ti. Acompanyament.
11. Coples. Allegro: Ti. Flautes, *corni*, violins, baix.
12. Recitatiu: A. Acompanyament.
13. Largo: B. Oboès, *corni*, violins, baix. Andante: TiATB (cor). Flautes, clarinet, *corni*, violins, baix.
14. Recitatiu: A. Acompanyament.
15. Duo. Largo. Andante maestoso: AT. Oboès, *corni*, violins, baix.

5. Rafael D'AMAT i de CORTADA, BARO DE MALDÀ: *Calaix de sastre*, volum XV, abril-desembre de 1797, p. 234-235.

6. Íbidem, volum XIX, juliol-desembre de 1799, p. 554-555.

Tercera part

16. Recitatiu: A. Acompanyament.
17. Coples. Allegretto: A. Violins, baix.
18. Recitatiu: B. Acompanyament.
19. Quartet. Largo. Allegro: TiATB. Oboès, *corni*, violins, baix. Cor. Allegro: TiATB. Oboès, *corni*, violins, baix.

Llicència

20. Recitatiu: B. Acompanyament.
21. Cántico (cor). Allegretto: TiATB. Flautes, *corni*, violins, baix.

Exceptuant el clarinet, observem que l'esquema orquestral utilitzat per Josep Cau en aquesta obra no és gens diferent del que s'utilitza en la resta de les composicions del mateix període. Els instruments que intervenen en aquest oratori són cinc: el violí, la trompa, la flauta i el clarinet, a part del baix. Tanmateix, observem que no pas tots aquests instruments tenen el mateix protagonisme al llarg de l'obra: de les dotze parts instrumentals (els recitatius són acompanyats pel baix), el violí intervé en totes dotze; la trompa apareix en onze dels moviments; l'oboè, en vuit; la flauta, en quatre, i el clarinet, en dues. Cal constatar el fet que, contràriament al que és habitual en l'època, en els dos moviments en què intervé aquest darrer, també és requerida la presència de l'oboè.

En general, són els violins els encarregats de portar tot el pes de l'obra: són aquests instruments els que tenen assignades totes les melodies i els passatges més complexos. Esporàdicament, els oboès comparteixen el protagonisme amb la corda, amb la qual de vegades estableixen algun diàleg. Hi ha casos en què aquests instruments de vent tenen assignat algun fragment destacat, en el qual sobresurten dels violins. Fora d'aquests casos esparsos, la seva funció és de farciment harmònic i la de donar més varietat cromàtica a l'obra. Les trompes són utilitzades, d'altra banda, per reforçar la tonalitat. El clarinet, com es pot veure en els exemples que adjunto amb aquest article, té un paper força destacat que, en alguns casos, substitueix els violins i, en d'altres, fa d'instrument concertant amb el solista.

L'estructura tonal de *Las dos sillas reales* és la següent:

1. Cor	Do major	Tònica
2. Recitatiu		
3. Ària	Sol major	Dominant
4. Coples	Sol major	Dominant
5. Recitatiu		
6. Ària	Re major	Dominant de la dominant
7. Recitatiu		

8. Andantino	Si b major	Subtònica
9. Cor	Si b major	Subtònica
10. Recitatiu		
11. Coples	Fa major	Subdominant
12. Recitatiu		
13. Largo - Cor	La major - Fa major	
14. Recitatiu		
15. Duo	Do major	Tònica
16. Recitatiu		
17. Coples	Si b major	Subtònica
18. Recitatiu		
19. Quartet - Cor	Mi b major Si b major Re major	
20. Recitatiu		
21. Càntic	Do major	Tònica

Els moviments vuitè i tretzè

Del primer que ens adonem en analitzar els moviments vuit i tretze de l'oratori *Las dos sillas reales* és la destacada presència que hi té el clarinet. El paper que se li exigeix no és el de farciment o reforç, sinó que se'l tracta com a veritable solista; en el vuitè moviment és aquest instrument precisament l'encarregat de presentar el tema primer de l'ària. Al llarg de tota aquesta, el clarinet tindrà un paper preponderant, juntament amb el violí (que serà l'encarregat d'introduir el tema segon) i, naturalment, el tenor. A la segona part del número tretze (que és on tornem a trobar el clarinet), la seva intervenció és en aquest cas més aviat concertant. Tanmateix, ens adonem que Josep Cau ha assignat a aquest instrument un material propi que el fa destacar dels altres.

Dels instruments utilitzats en aquests dos números de *Las dos sillas reales* el clarinet és l'únic que va sol, tots els altres van per parelles. Al primer dels moviments que ens ocupen, el clarinet intervé juntament amb dos violins, dos oboès, dues trompes, el baix i el tenor. A la part coral del número tretze el clarinet apareix al costat de dos violins, dues flautes, dues trompes, el baix (en aquest cas la viola) i el cor.

Pel que fa al número vuit, la seva estructura formal és, a grans trets, la següent:

1. AB	Si b major
2. C	Si b major

Part vocal

3. AB	Si b major
4. D	Fa major (a si b major)
5. AB	Si b major
6. E	Sol menor (a si b major)
7. AB	si b major
8. F	Si b major

Cal assenyalar que en la secció tercera i setena el tema A és iniciat directament pel tenor, mentre que a la cinquena el comença el clarinet. Pel que fa al tema B, en totes tres seccions l'inicia el violí. Cal dir igualment que F està construït amb part del material de C.

L'estructura tonal general d'aquest moviment és força simple; les tonalitats de les diferents seccions són sempre veïnes de la principal:

1. 1-18	Si b major	Tònica
2. 18-53	Si b major	Tònica
3. 54-71	Si b major	Tònica
4. 74-105	Fa major	Dominant
5. 107-124	Si b major	Tònica
6. 127-175	Sol menor	Rel. tònica
7. 176-194	Si b major	Tònica
8. 196-255	Si b major	Tònica

Entre les seccions 3 i 4, 5 i 6, i 7 i 8 hi ha dos compassos a càrrec dels instruments, l'estructura harmònica dels quals és, en tots tres casos, I-V(7)-I (en la tonalitat principal, si b major). La successió harmònica final és, en la tonalitat principal, I (segona inversió)-V-I-V(7)I-V(7)-I.

El número tretze està format per dues parts molt diferenciades: la primera, de 99 compassos, és una ària per a baix, acompanyat per dos violins, dos oboès, dues trompes i el baix.

La segona, de 75 compassos, està integrada per un cor, dos violins, dues flautes, un clarinet, dues trompes i una viola.

L'ària no té una estructura definida; es tracta simplement d'un seguit de melodies i tonalitats successives. Tonalment, se'ns porta de la major fins a fa major, tonalitat amb la qual comença el fragment coral. Són característiques d'aquesta ària per a baix les diferents cadències trencades que van apareixent regularment al llarg de la peça.

Pel que fa al fragment coral, que és on apareix el clarinet, podem establir l'estructura formal següent:

1. Introducció instrumental	Fa major
2. Fragment coral	Fa major
3. Fragment per a soprano	Fa major - Do major
4. Fragment coral	Fa major
5. Fragment per a contralt	Re menor
6. Fragment coral (= núm. 2)	Fa major

La segona secció (el número dos dels esquemes que presento) té l'estructura següent: A-B-B-coda; A i B consten de vuit compassos, mentre que la coda està formada per 4 + 1. La quarta secció (número quatre dels esquemes) està formada per B. La sisena secció (número sis) és la repetició de la segona. Tonalment podem establir el esquema següent:

1. 100-107	Fa major	Tònica
2. 108-136	Fa major	Tònica
3. 137-143	Fa major	Tònica
143-150	Do major	Dominant
4. 151-159	Fa major	Tònica
5. 160-174	Re menor	Rel. tònica
6. 108-136	Fa major	Tònica

Els compassos 136 i 159 són a càrrec dels instruments i fan, en tots dos casos, l'acord de tònica.

Exemple 1	Ària per a tenor. Andantino (cc 1-53)	p. 86
Exemple 2	Ària per a tenor. Andantino (cc 218-232)	p. 117
Exemple 3	Cor. Largo (cc 100-136)	p. 134

Nº 8. Aria. Andantino

Transcripció de Xavier Daufi

Oboe Primo

Oboe Secondo

Clarinetto

Corni in Bfa

San Eloy (Tenor)

Violino Primo

Violino Secondo

Basso

Cl

VII

VI II

B

The musical score is for a piece titled "Nº 8. Aria. Andantino" by Xavier Daufi. It is a transcription for a full orchestra and a soloist. The instruments listed are Oboe Primo, Oboe Secondo, Clarinetto, Corni in Bfa, San Eloy (Tenor), Violino Primo, Violino Secondo, Basso, Cl, VII, VI II, and B. The key signature is B-flat major (two flats) and the time signature is 3/4. The tempo is Andantino. The score is transcribed by Xavier Daufi. The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. Dynamics such as "p" (piano) are indicated. The score is divided into measures by vertical bar lines.

Ob I

Ob II

Cl

Cor I/II

Vi I

Vi II

B

f

Ob I

Ob II

Cl

Cor I/II

Vi I

Vi II

B

p

p

p

p

Ob I

Ob II

Cl

Cor I/II

VI I

VI II

B

23

29

[p]

[cresc.]

f

[p]

[cresc.]

[f]

p

{cresc.}

f

p

[cresc.]

p

[cresc.]

f

p

[cresc.]

[f]

[p]

p

cresc.

f

p

Detailed description: This is a musical score for a woodwind and brass ensemble, spanning measures 23 to 29. The score is written for seven parts: Ob I, Ob II, Cl, Cor I/II, VI I, VI II, and B. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The score is divided into two systems. The first system covers measures 23 to 28, and the second system covers measures 29 to 34. The woodwinds (Ob I, Ob II, Cl) and brass (Cor I/II, VI I, VI II, B) parts are all in the same key and time signature. The woodwinds play a melodic line with various ornaments and dynamics. The brass parts provide harmonic support with chords and sustained notes. The score includes various musical notations such as slurs, ties, and dynamic markings (p, f, cresc., [p], [f]). The woodwinds and brass parts are all in the same key and time signature. The woodwinds play a melodic line with various ornaments and dynamics. The brass parts provide harmonic support with chords and sustained notes. The score includes various musical notations such as slurs, ties, and dynamic markings (p, f, cresc., [p], [f]).

This musical score page contains two systems of staves for an orchestral and choral work. The first system (measures 35-39) features five staves: Clarinet I (Cl), Cor I/II, Violin I (VI I), Violin II (VI II), and Bass (B). The second system (measures 40-44) features six staves: Oboe I (Ob I), Oboe II (Ob II), Clarinet I (Cl), Cor I/II, Violin I (VI I), Violin II (VI II), and Bass (B). The music is in a key with two flats (B-flat major or D minor) and 4/4 time. Measure numbers 35, 40, and 45 are indicated at the start of their respective staves. Dynamics include *p* (piano), *[p]* (piano in brackets), *[cresc.]* (crescendo in brackets), and *f* (forte). The score includes various musical notations such as rests, eighth and sixteenth notes, and beams.

Cl 35

Cor I/II 35

VI I 35

VI II 35

B 35

Ob I 40

Ob II 40

Cl 40

Cor I/II 40

VI I 40

VI II 40

B 40

p

[p]

p

[p]

[cresc.]

f

[cresc.]

f

[cresc.]

f

cresc.

f

cresc.

f

cresc.

f

Ob I

Ob II

Cl

B

This block contains the first system of a musical score, measures 46 through 50. It features four staves: Ob I, Ob II, Cl, and B. The key signature has one flat (B-flat). Measures 46-48 show active melodic lines for the oboes and a sustained note for the clarinet. In measure 49, the oboes and clarinet are marked with a piano (*p*) dynamic. The bassoon part begins in measure 49 with a half note. Measure 50 continues the melodic development for the oboes and the bassoon line.

Ob I

Ob II

Cl

Cor II/I

T

VI I

VI II

B

This block contains the second system of a musical score, measures 51 through 54. It features seven staves: Ob I, Ob II, Cl, Cor II/I, T, VI I, VI II, and B. The key signature has one flat. Measures 51-53 show sustained notes for the oboes and a melodic line for the clarinet. The cor II/I and trumpet (T) parts enter in measure 53 with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The brass section (VI I, VI II, B) enters in measure 53 with a forte (*f*) dynamic. Measure 54 continues the sustained notes for the oboes and the melodic line for the clarinet. The word "Por" is written at the end of the trumpet staff in measure 54.

55

Cl

T

VI I

VI II

B

p

p

p

más que el jil-gue-ri - llo se-mi-re a-pri-sio-na - do se

60

Cl

T

VI I

VI II

B

p

mi-re a-pri-sio-na-do con un her-mo-so

Ob I

Ob II

Cor I/II

T

gri llo. Por más que el jil-gue-ri llo

VI I

VI II

B

Ob I

Ob II

Cl

Cor I/II

T

se mi - re con un her - mo - so gr - llo,

VII

VII

B

f *[p]* *f*

f *[p]* *f* *p* *f* *p*

Detailed description: This is a page from a musical score for 'Las dos sillas reales' by Josep Cau. It contains measures 69 through 72. The score is for a full orchestra and a vocal soloist (Tenor). The instruments shown are Oboe I, Oboe II, Clarinet, Cor I/II, Tenor, Violin I, Violin II, and Bass. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. Measures 69 and 70 feature woodwinds and strings playing rhythmic patterns. In measure 71, the Tenor enters with the lyrics 'se mi - re con un her - mo - so gr - llo,'. The strings continue with a rhythmic accompaniment. Measure 72 continues the instrumental parts. Dynamics include *f* (forte), *p* (piano), and *[p]* (piano in brackets).

Ob I

Ob II

Cl

T

bus - ca del bos-que a - ma - do la an - ti - gua li - ber - tad, el jil-gue - ri - llo a-pri-sio-

VI I

VI II

B

Ob I

Ob II

Cl

T

na - do bus-ca del bos - que la li-ber - tad, a - pri-cio - na - do el jil-gue - ri - llo

VI I

VI II

B

Ob I

Ob II

T

bus - ca, bus - ca bus - ca del bos-que a - ma - do la an - ti-gua li - ber -

VI I

VI II

B

Ob I

Ob II

T

tad bus - ca del bos-que la an - ti - gua li - ber - tad bus - ca, bus - ca, bus - ca

VI I

VI II

B

Detailed description: This is a musical score for a vocal and instrumental ensemble. The score is divided into two systems, measures 85-90 and 90-95. The instruments are Oboe I (Ob I), Oboe II (Ob II), Trumpet (T), Violin I (VI I), Violin II (VI II), and Bass (B). The vocal part (T) has lyrics in Spanish. The score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. The first system (measures 85-90) shows the vocal part entering with the lyrics 'bus - ca, bus - ca bus - ca del bos-que a - ma - do la an - ti-gua li - ber -'. The second system (measures 90-95) shows the vocal part continuing with 'tad bus - ca del bos-que la an - ti - gua li - ber - tad bus - ca, bus - ca, bus - ca'. The instrumental parts provide harmonic support and texture.

Ob I

Ob II

T

el jil-gue-ri-llo a-ma-do bus-ca del bos-que la li-ber-tad bus-ca del

VII

VII

B

CI

T

bos-que la an-ti-gua li-ber-tad, bus-ca la an-ti-gua li-ber-tad, bus-ca la an-

VII

VII

B

Ob I

Ob II

Cl

Cor I/II

T

ti - gua li - ber - tad. Por más que el jil-gue-

VI I

VI II

B

Cl

T

ri - llo se mi - re a - pri - sio - na - do con

VI I

VI II

B

Detailed description: This is a page from a musical score for 'Las dos sillas reales' by Josep Cau. The page contains measures 105 through 111. The instrumentation includes Oboe I and II, Clarinet, Cor I/II, Tenor, Violin I and II, Viola, and Bass. The score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. Measures 105-110 are in common time (C), while measure 111 changes to 3/4 time. Dynamics include *[p]*, *p*, *f*, and *[P]*. The Tenor part has lyrics in Spanish. The woodwinds and strings provide harmonic support, with the strings playing a rhythmic pattern in measures 105-110 and a more active role in measure 111.

This image shows a page from a musical score, specifically measures 115 and 116. The score is for a full orchestra and a vocal soloist (Tenor). The key signature is one flat (B-flat major or D minor), and the time signature is 4/4. The measures are numbered 115 and 116 at the beginning of each staff. The vocal line (T) has the lyrics "un her - mo - so gri - llo" under measures 115 and 116. The orchestral parts include Oboe I (Ob I), Oboe II (Ob II), Clarinet (Cl), Cor I/II, Trombone (T), Violin I (VI I), Violin II (VI II), and Bass (B). The score features various musical notations such as notes, rests, dynamics (f, p), and articulation marks.

Ob I

Ob II

Cor I/II

T

VII

VII

B

bus-ca del bos-que a - ma - do la an - ti - gua, la an - ti - gua li - ber -

p *f* *p* *f* *p* *f* *[p]*

Detailed description: This is a page from a musical score for 'Las dos sillas reales' by Josep Cau. It contains staves for six instruments: Oboe I (Ob I), Oboe II (Ob II), Cor I/II, Tenor (T), Violin I (VII), Violin II (VII), and Bass (B). The score is in 4/4 time with a key signature of one flat (B-flat). The tempo is marked 120. The lyrics for the Tenor part are: 'bus-ca del bos-que a - ma - do la an - ti - gua, la an - ti - gua li - ber -'. The score includes dynamic markings: *p* (piano) and *f* (forte) for the strings, and *[f]* for the woodwinds. The woodwinds (Ob I, Ob II, Cor I/II) have rests in the first two measures and enter in the third measure with a forte (*f*) dynamic. The strings (Violins I and II, Bass) play a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes throughout. The Tenor part has a melodic line with some grace notes.

[illegible]

Ob I

Ob II

Cl

Cor I/II

T

VI I

VI II

B

has - ta que trans - fe - ri - da se ve a la e - ter - ni - dad. El al - ma del

p *f* *ff* *cresc.* *[cresc.]* *f* *p*

p *ff* *cresc.* *[cresc.]* *f* *p*

p *ff* *cresc.* *[cresc.]* *f* *p*

p *ff* *cresc.* *[cresc.]* *f* *p*

[illegible]

Ob I

Ob II

T

vi - da no, no con gus - to has - ta que trans - fe - ri - da se ve, se

VII I

VII II

B

Ob I

Ob II

T

ve a la e - ter - ni - dad, l'ai - ma del jus - to

VII I

VII II

B

Detailed description: This is a page of a musical score, measures 149 to 154. The score is for a symphony orchestra and a vocal soloist (Tenor). The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is common time (C). The instruments are arranged in two systems. The first system includes Oboe I, Oboe II, Tenor, Violin I, Violin II, and Bass. The second system includes Oboe I, Oboe II, Tenor, Violin I, Violin II, and Bass. The vocal line (Tenor) has lyrics in Spanish. The orchestration includes various woodwinds, strings, and brass. Dynamics like *f* (forte) and *p* (piano) are indicated. The score is written in a standard musical notation with staves and clefs.

Ob I

Ob II

T

no, no des - can - sa has - ta que trans - fe - ri - da se ve, se

VI I

VI II

B

Ob I

Ob II

Cl

Cor I/II

T

ve a la e - ter - ni - dad no, no des - can - sa el

VI I

VI II

B

Ob I

Ob II

Cl

Cor I/II

T

al - ma, no has - ta la e - ter - ni - dad.

VI I

VI II

B

f

f

f

Detailed description: This is a page of a musical score, measures 170 through 174. The score is for a symphony orchestra and a vocal soloist (Tenor). The instruments listed on the left are Ob I, Ob II, Cl, Cor I/II, T (Tenor), VI I, VI II, and B (Bass). The vocal line (T) has the lyrics 'al - ma, no has - ta la e - ter - ni - dad.' written below it. The orchestration includes woodwinds (Oboes, Clarinet, Cor Anglais) and strings (Violins I & II, Bass). The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. Measures 170-173 show the vocal line and various woodwind and string parts. Measure 174 features a forte (*f*) dynamic for the strings and woodwinds, with a final chord in the key of B-flat major.

Ob I

Ob II

Cor I/II

T

Por más que el jil-gue-ri - llo se mi-re a-pri-sio-na do

VI I

VI II

B

Cl

T

se mi - re a - pri - sio - na - do con

VI I

VI II

B

Detailed description: This is a page of a musical score for an oratorio. It contains measures 176 through 181. The instruments listed on the left are Oboe I, Oboe II, Cor I/II, Tenor (T), Violin I (VI I), Violin II (VI II), Bass (B), and Clarinet (Cl). The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 4/4. The lyrics are in Spanish. Measures 176-180 are for the first system, and measure 181 is the start of the second system. The Tenor part has lyrics under measures 176-180. The Clarinet part has lyrics under measures 181-185. The Violin and Bass parts have lyrics under measures 181-185. The Oboe and Cor parts have lyrics under measures 181-185.

Ob I

Ob II

Cl

Cor I/II

T

Vi I

Vi II

B

206

ri - llo bus-ca del bos - que la li - ber - tad, el jil - gué -

[p]

[p]

[p]

p

p

Ob I

Ob II

Cl

T

B

211

ri-llo a - pri - sio - na-do bus - ca del bos - que la li-ber - tad,

cresc. f

cresc. f

[p]

[p]

[f]

cresc.

f

Ob I

Ob II

Cl

T

bus - ca la li - ber - tad, bus - ca del hos - que el jil - gue - ri - llo

VI I

VI II

B

p

[*p*]

[*p*]

[*p*]

Detailed description: This is a page from a musical score for 'Las dos sillas reales' by Josep Cau. It contains staves for Oboe I, Oboe II, Clarinet, Tenor, Violin I, Violin II, and Bass. The music is in 2/4 time with a key signature of one flat. Measures 217-221 are shown. The Tenor part has lyrics in Spanish. Dynamics include piano (*p*) and piano fortissimo (*[p]*).

Ob I

Ob II

Cl

Cor I/II

T

la li - ber - tad,

VI I

VI II

B

Ob I

Ob II

Cl

T

la li - ber - tad,

B

[illegible]

248

Ob I

Ob II

Cl

Cor I/II

T

248

tad bus - ca, bus - ca la li ber - tad.

VI I

248

cresc.

f

VI II

248

cresc.

f

B

248

cresc.

f

Ob I

Ob II

Cl

Cor I/II

T

VI I

VI II

B

The image shows a page of a musical score, measures 253 through 258. The score is for a symphony, with parts for Oboe I and II, Clarinet, Cor I/II, Trumpet, Violin I and II, and Bass. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 4/4. The music is in a major key with one flat. The score is written in a standard musical notation with staves and notes. The measures are numbered 253, 254, 255, 256, 257, and 258. The score is for a symphony, with parts for Oboe I and II, Clarinet, Cor I/II, Trumpet, Violin I and II, and Bass. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 4/4. The music is in a major key with one flat. The score is written in a standard musical notation with staves and notes. The measures are numbered 253, 254, 255, 256, 257, and 258.

Nº 13. Largo

Transcripció de Xavier Dautí

Oboe Primo

Oboe Secondo

Corni in A

Bobbon

Violino Primo

Violino Secondo

Basso

The musical score is for a piece titled "Nº 13. Largo". It is a transcription by Xavier Dautí. The score is written for seven instruments: Oboe Primo, Oboe Secondo, Corni in A, Bobbon, Violino Primo, Violino Secondo, and Basso. The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is 3/4. The score includes dynamic markings: *f* (forte) and *p* (piano). The vocal line, Bobbon, has the lyrics "No es el o - ro que ha em-ple-".

Ob I

Ob II

Cor I/II

B

a do en a - que - lla her - mo - sa si - lla lo que lu - ce, lo que

VII

VII

B

[3]

p *f* *p* *f* *ff* *ff* *ff*

Detailed description: This is a page from a musical score, likely for a symphony. It features six staves. The top three staves are for woodwinds: Oboe I (Ob I), Oboe II (Ob II), and Cor I/II. The bottom three staves are for strings: Bass (B), Violin I (VII), and Violin II (VII). A vocal soloist (B) is also present, with lyrics written below the staff. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 5/4. The score includes dynamic markings such as *p* (piano), *f* (forte), and *ff* (fortissimo). A bracketed number [3] appears above the Violin I staff in the final measure. The vocal line has lyrics in Spanish: 'a do en a - que - lla her - mo - sa si - lla lo que lu - ce, lo que'.

Ob I

Ob II

Cor I/II

B

bri - lla, no es el o - ro lo que hi - ce con de - co - ra, con de -

VI I

VI II

B

ff

[p]

cresc.

f

p

ff

[p]

cresc.

f

p

ff

p

cresc.

f

p

Detailed description: This is a page of a musical score for an oratorio. It contains staves for Oboe I and II, Cor I/II, Bass, Violin I, Violin II, and Bass. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The score covers measures 9 to 13. The vocal part (Bass) has lyrics in Spanish. The instrumental parts include various dynamics such as *f*, *p*, *ff*, *[p]*, and *cresc.*. The woodwinds (Ob I, Ob II, Cor I/II) have melodic lines with some rests. The strings (VI I, VI II, B) provide a rhythmic and harmonic foundation, with the Violin I and II parts featuring more complex, rapid passages.

Allegro

Ob I

Ob II

Cor I/II

B

co-ro y ma-ges - tad, no, no.

VII I

VII II

B

p

[*p*]

[*p*]

[*p*]

14

14

14

14

14

14

Ob I

Ob II

Cor I/II

B

No es el oro, no es la plata, no es el que luce, no es el que...

VI I

VI II

B

Ob I

Ob II

B

si - lla con de - co - ro y ma - ges - tad,

VI I

VI II

B

43

Ob I

Ob II

Cor I/II

B

con de co - ro y ma - ges - tad, no es el o - ro,

VII

VII II

B

cresc. f

cresc. f

[cresc.]

Ob I

Ob II

Cor I/II

B

no es el o - ro lo que lu - ce, no no es el o - ro lo que

VI I

VI II

B

Detailed description: This is a page of a musical score for 'Las dos sillas reales' by Josep Cau, specifically measures 47 through 50. The score is arranged in a system with five staves. The top two staves are for Oboe I (Ob I) and Oboe II (Ob II), both in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#). The third staff is for Cor I/II, also in treble clef with the same key signature. The fourth staff is for Bass (B), in bass clef with the same key signature. The fifth staff is for Bassoon (B), also in bass clef with the same key signature. The lyrics 'no es el o - ro lo que lu - ce, no no es el o - ro lo que' are written below the Bass staff. The music features various instruments including Oboe, Cor, Bass, and Bassoon. The score includes measure numbers 47, 48, 49, and 50. The notation includes notes, rests, and dynamic markings like 'p' (piano).

Ob I

Ob II

Cor I/II

B

que - za la su - bli-me ha - bi - li - dad. No es el o - ro lo que

VI I

VI II

B

[p]

[p]

[p]

[p]

[p]

[p]

Detailed description: This is a page of a musical score for 'Las dos sillas reales' by Josep Cau. The page contains staves for Oboe I and II, Cor I/II, Bass, Violin I, Violin II, and Cello/Double Bass. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The score is for measures 59 to 62. The vocal line (B) has lyrics in Spanish. The woodwinds and strings play a melodic line in measure 59, which then transitions to a more complex, rhythmic pattern in measures 60 and 61. The dynamic marking [p] (piano) is indicated for measures 60 and 61. The Cello/Double Bass part has a steady eighth-note accompaniment.

Ob I

Ob II

Cor VII

B

lu - ce, lo que bri - lla, no es el o - ro, no no si - no

VII

VII

B

Ob I

Ob II

Cor I/II

B

só - lo del ar - tí - fi - ce la su - bli - me ha - bi - li - dad no es el o - ro,

VI I

VI II

B

no, lo que lu - ce, no, lo que bri - lla, no es el o - ro lo que bri - lla

Ob I

Ob II

B

no, lo que lu - ce, no, lo que bri - lla, no es el o - ro lo que bri - lla

VI I

VI II

B

Ob I

Ob II

Cor I/II

B

con de - co - ro y na - ges - tad, no, si - no

VI I

VI II

B

The musical score is for measures 77 through 80. The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is 4/4. The instruments and voices are arranged in a standard orchestral layout. The woodwinds (Ob I, Ob II, Cor I/II) and strings (VI I, VI II, B) are marked with a piano (*p*) dynamic. The vocal part (B) has lyrics in Spanish. The score shows a variety of musical textures, including sustained notes, moving lines, and rhythmic patterns.

Ob I

Ob II

Cor I/II

B

VI I

VI II

B

só - lo del ar - ti - fi - ce la su - bli - me ha - bi - li

Ob I

Ob II

B

bli - me ha - bi - li - dad.

VI I

VI II

B

Ob I

Ob II

VI I

VI II

B

Detailed description: This image shows a page of a musical score, measures 89 through 92. The score is arranged in a system with five staves. The first system (measures 89-91) includes Oboe I (Ob I), Oboe II (Ob II), Bassoon (B), Violin I (VI I), Violin II (VI II), and Bass (B). The second system (measures 92-94) includes Oboe I (Ob I), Oboe II (Ob II), Violin I (VI I), Violin II (VI II), and Bass (B). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The lyrics 'bli - me ha - bi - li - dad.' are written under the Bassoon staff in the first system. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings.

Flautas

Ob I

Ob II

Flautas

VI I

VI II

B

Viola

[p]

Detailed description: This is a page of a musical score for the oratorio 'Las dos sillas reales' by Josep Cau. The page contains staves for Oboe I (Ob I), Oboe II (Ob II), Flute I (Flautas), Flute II (Flautas), Violin I (VI I), Violin II (VI II), Bass (B), and Viola. The music is in G major (one sharp) and 2/4 time. Measures 96-100 are shown. Measures 96 and 97 feature a piano (p) dynamic. The Viola part enters in measure 98. The score is written in a standard musical notation with various clefs and key signatures.

Transcripció de Xavier Dauffi

This musical score page contains the first four measures of a symphony. The instruments are arranged in a standard orchestral layout. The woodwinds (Flutes, Clarinet, and Horns) and strings (Violins and Viola) have active parts, while the vocal choir is silent. The Flutes and Clarinet play a melodic line, while the Horns provide harmonic support. The strings play a rhythmic pattern. The score is written in 2/4 time and B-flat major.

Flauta Prima

Flauta Seconda

Clarinetto

Corni in F

Tiple I Coro

Alto I Coro

Tenor I Coro

Baxo I Coro

Violino Primo

Violino Secondo

Viola

Fl I

Fl II

Cl

Cor I/II

Tr I

Al

T I

B I

Vi I

Vi II

Vla

Lle - ga al mo - men - to que el Rey te es - pe - ra,

Lle - ga al mo - men - to que el Rey te es - pe - ra

Lle - ga al mo - men - to que el Rey te es - pe - ra

Lle - ga al mo - men - to que el Rey te es - pe - ra

Fl I

Fl II

Cl

Cor I/II

Ti I

Ti II

Tr I

Tr II

Vi I

Vi II

Vla

lle - ga a - ce - le - ra tu pa - so E - loy. Lle - ga al mo - men - to

lle - ga a - ce - le - ra tu pa - so E - loy. Lle - ga al mo - men - to

lle - ga a - ce - le - ra tu pa - so E - loy. Lle - ga al mo - men - to

lle - ga a - ce - le - ra tu pa - so E - loy. Lle - ga al mo - men - to

Fl I

Fl II

Cl

Cor I/II

Ti I

A I

T I

B I

Vi I

Vi II

Vla

que el Rey te es - pe - ra, lle - ga a - ce - le - ra tu pa - so E - loy.

que el Rey te es - pe - ra, lle - ga a - ce - le - ra tu pa - so E - loy.

que el Rey te es - pe - ra, lle - ga a - ce - le - ra tu pa - so E - loy.

que el Rey te es - pe - ra, lle - ga a - ce - le - ra tu pa - so E - loy.

Fl I

Fl II

Cl

Cor I/II

Tr I

Tr II

T I

T II

B I

El Rey te es - pe - ra, lle - ga al mo - men - to lle - ga a ce - le - ra tu

VI I

VI II

Vla

Fl I

Fl II

Cl

Cor VII

Ti I

A I

T I

B I

Vi I

Vi II

Vla

pa - so E - loy, tu pa - so E - loy, tu pa - so E - loy.

pa - so E - loy, tu pa - so E - loy, tu pa - so E - loy.

pa - so E - loy, tu pa - so E - loy, tu pa - so E - loy.

pa - so E - loy, tu pa - so E - loy, tu pa - so E - loy.

37

Fl I

Fl II

Cl

Cor III

Ti I

A I

T I

B I

Vi I

Vi II

Vla

p

p

p

p

p

p

Con an - sias fi - nas su a - mor te a guar - da, có - mo pues

Detailed description: This is a page from a musical score, measures 37 through 40. The score is for a vocal and instrumental ensemble. The instruments listed on the left are Flute I (Fl I), Flute II (Fl II), Clarinet (Cl), Cor Anglais (Cor III), Trumpet I (Ti I), Alto I (A I), Trumpet II (T I), Bass I (B I), Violin I (Vi I), Violin II (Vi II), and Viola (Vla). The vocal parts are represented by the lyrics under the Ti I staff. The key signature has one flat (B-flat). Measure 37 starts with a rehearsal mark. Measures 38-40 show various musical notations including eighth notes, quarter notes, and rests. Dynamics like *p* (piano) are indicated. The lyrics are: 'Con an - sias fi - nas su a - mor te a guar - da, có - mo pues'.

43

Fl I

Fl II

Cl

Cor I/II

Ti I

tar - da tu fi - no a - mor, có - mo pues tar - da, tu fi - no a - mor, có - mo pues

43

Vi I

43

Vi II

43

Vla

FI I
 FI II
 CI
 Cor I/II
 TI I
 A I
 TI
 B I
 VI I
 VI II
 Via

tar - da, tu fi - no a - mor. Lie - ga al mo - men - to que el Rey te es -
 Lie - ga al mo - men - to que el Rey te es -
 Lie - ga al mo - men - to que el Rey te es -
 Lie - ga al mo - men - to que el Rey te es -
 Lie - ga al mo - men - to que el Rey te es -

Fl I
Fl II
Cl
Cor III
Ti I
A I
T I
B I
Vi I
Vi II
Vla

55
pe - ra, lle - ga a - ce - le - ra tu pa - so E - loy.
55
pe - ra, lle - ga a - ce - le - ra tu pa - so E - loy.
55
pe - ra, lle - ga a - ce - le - ra tu pa - so E - loy.
55
pe - ra, lle - ga a - ce - le - ra tu pa - so E - loy.

61

Cl

61

A I

Pre - pa - ra cl pre - mio a tu des - tre - za

61

VI I

p

61

VI II

p

61

Vla

[p]

65

A I

ya tu fi - ne - za, un gran - de ho - nor,

65

VI I

65

VI II

65

Vla

69

A I

ya tu fi - ne - za un gran - de ho - nor, ya tu fi -

69

VI I

69

VI II

69

Vla

73

A I

ne - za un gran - de ho - nor.

73

VI I

73

VI II

73

Vla

Detailed description: This block contains a musical score for four parts: A I, VI I, VI II, and Vla. The score is written in a key with one flat (B-flat) and a common time signature. The A I part is a vocal line with lyrics 'ne - za un gran - de ho - nor.' The VI I, VI II, and Vla parts are instrumental lines. The score is divided into measures 73 through 78. The A I part has a melodic line with some grace notes. The VI I part has a more active melodic line. The VI II and Vla parts provide harmonic support with sustained notes and some movement.